

Οι Δερμάτινοι Χιτώνες (Χριστόφορος Παπαδόπουλος, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία](#)

Όλα όσα αναφέραμε ως εδώ αφορούν την μετά την πτώση κατάσταση του ανθρώπου, κατά την οποία είπαμε πως αμαυρώθηκε το κατ' εικόνα και ο άνθρωπος δεν ζει με τον τρόπο κατά τον οποίο ήταν προορισμένος να ζήσει.

Η φιλευσπλαχνία του Θεού όμως, φρόντισε «να αναιρέσει τον τελεσίδικο χαρακτήρα της πτώσης, να περιορίσει το κακό που προκλήθηκε, να σχετικοποιήσει το ανεπανόρθωτο» [120]. Στη βιβλική διήγηση διαβάζουμε ότι «εποίησε Κύριος ο Θεός τω Αδάμ και τη γυναικί αυτού χιτώνας δερματίνους και ενέδυσεν αυτούς» [121]. Ο άνθρωπος μετά την πτώση ενδύεται με δερμάτινους χιτώνες από το Θεό, που σημαίνει ότι ακόμα και μέσα στην παρά φύση κατάσταση, υπάρχει η δυνατότητα να επιστρέψει στο κατ' εικόνα. Οι δερμάτινοι χιτώνες, όπως ερμηνεύουν οι Πατέρες, εκφράζουν τη νεκρότητα την οποία περιβλήθηκε ως δεύτερη φύση του ο άνθρωπος [122]. Όπως ήδη παρατέθηκε παραπάνω, η ζωή του ανθρώπου μετατράπηκε σε επιβίωση, δεν ζει, απλά αναβάλλει τον θάνατο [123]. Ως τώρα έγινε αναφορά για τον θάνατο ως συνέπεια της αμαρτίας. Πρέπει επομένως να διευκρινήσουμε ότι η αμαρτία επιφέρει τον πνευματικό θάνατο, από τον οποίο θέλουν να σωθούν οι χριστιανοί και τον ονομάζουν «αρχαία κατάρα» [124]. Στους δερμάτινους χιτώνες πρόκειται για τον βιολογικό θάνατο, ο οποίος αποτελεί «θανάτου απαλλαγήν» [125]. Δηλαδή ο βιολογικός θάνατος παίρνει ένα θετικό περιεχόμενο, διότι σταματάει την εξάπλωση του κακού. Έτσι τίθεται ένα όριο στην συνεχή ροή της φθοράς και της αλλοίωσης που έφερε η αμαρτία. Με τη διδασκαλία για τους δερμάτινους χιτώνες γίνονται κατανοητοί οι φραγμοί της ελευθερίας του ανθρώπου μετά την πτώση. Καταδεικνύεται επίσης και ο βαθμός ελευθερίας, στον οποίο μπορεί να φτάσει ο άνθρωπος από μόνος του στα όρια της εκπεσμένης του κατάστασης. Με τον τρόπο αυτό, φανερώνεται η ανάγκη θεραπείας της ανθρώπινης φύσης [126].

Οι ανθρωπιστές φιλόσοφοι δεν αναγνωρίζουν καμία πτώση, ούτε επίσης καμία διαστροφή των δυνάμεων του ανθρώπου λόγω των συνεπειών της αμαρτίας [127]. Ακριβώς εδώ έγκειται και η συνεχής διάψευση στην οποία καταλήγει ο σύγχρονος άνθρωπος, στο ότι ψάχνει να βρει κάτι το φυσικό μέσα στο παρά φύση. Δεν αναγνωρίζει ότι άνθρωπος, με όλη τη σημασία της λέξης, δεν υπάρχει σε πλήρη

αυθεντικότητα μετά την πτώση. Από τη στιγμή που ο άνθρωπος ενδύθηκε την νεκρότητα, ενδύθηκε την άλογη φύση με όλες τις ιδιότητές της. Ο άγιος Γρηγόριος Νύσσης παραθέτει αυτές τις ιδιότητες χαρακτηριστικότερα: «έστι δε α προσέλαβεν από του αλόγου δέρματος: η μίξις, η σύλληψις, ο τόκος, ο ρύπος, η θήλη, η τροφή, η έκποίησης, η κατ' ολίγον επί το τέλειον αύξησις, η άκμή, το γήρας, η νόσος, ο θάνατος» [128]. Οι δερμάτινοι χιτώνες είναι αυτό που σήμερα ονομάζεται βιολογική ζωή, ή όπως αλλιώς αναφέρει ο ίδιος πατήρ, το «φρόνημα τῆς σαρκός» [129].

Οι Πατέρες τονίζουν επίσης ότι η διαστροφή που υπέστησαν οι δυνάμεις του ανθρώπου δεν αναφέρεται μόνο στο σώμα, αλλά και στην ψυχή. Οι υπέρμαχοι της αυτονομίας, με κυριότερο τον Καντ, υποστηρίζουν ότι ο άνθρωπος, προκειμένου να θεμελιώσει την αυτονομία στην ηθική, πρέπει να στηριχθεί μόνο στις ανώτερες λειτουργίες, δηλαδή στις λειτουργίες της ψυχής, όπως: η βούληση, η νόηση, η κριτική ικανότητα, η εφευρετικότητα, η δημιουργικότητα κ.α., με κυριότερη τη λογική [130]. Ο μεταπτωτικός άνθρωπος όμως, ο ενδεδυμένος το «σχήμα της αλόγου φύσεως», έχει τις λειτουργίες του αυτές ξεπεσμένες σε άλογα ένστικτα, όμοια με εκείνα των αλόγων ζώων [131].

Παρ' όλ' αυτά, η χριστιανική θεολογία δεν υποτιμάει αυτές τις λειτουργίες. Τουναντίον, θεωρεί ότι, αφού δόθηκαν κατά παραχώρηση του Θεού, τότε ο άνθρωπος μπορεί να τις αξιοποιήσει και να επανέλθει στο κατά φύση. Ειδικά η δίψα για μάθηση, η εργασία, η επιστήμη, οι καλές τέχνες, ακόμη και η πολιτική, παρόλο που, όπως είπαμε, αποτελούν εκφάνσεις μιας «κατώτερης» μορφής ζωής, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να καταστήσουν τον άνθρωπο και πάλι κυρίαρχο της κτίσης. Μέσω της κατά Θεόν χρήσης αυτών των λειτουργιών μπορεί ο άνθρωπος, αφού αποκτήσει τη χάρη του Θεού, να τη διοχετεύσει στον κόσμο και να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ αυτού, της κτίσης, του πλησίον και του Θεού [132].

Η ένδυση του ανθρώπου με τους δερμάτινους χιτώνες σημαίνει τελικά ότι ο Θεός δεν καταδικάζει τον άνθρωπο στην καταστροφική του αστοχία για αυτονομία. Βλέπει τον άνθρωπο ως παιδί Του και δεν τον ταυτίζει με την πτώση του. Ενώ ο άνθρωπος πλανήθηκε και έπεσε, με αποτέλεσμα να γίνει φθαρτός, θνητός και πεπερασμένος, ο Θεός αναλαμβάνει την ευθύνη για την τραγικότητα που έφερε η αμαρτία και γίνεται άνθρωπος, για να θεραπεύσει τον άνθρωπο. Ο Υιός και Λόγος του Θεού γίνεται η απαρχή της σωτηρίας και ανακαίνισης του γένους των ανθρώπων.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

- 120. Χρήστου Γιανναρά, *αλφαβητάρι της πίστης*, σ. 134.**
- 121. Γεν. 3,21.**
- 122. Παναγιώτη Νέλλα, *Ζών Θεούμενον*, Αθήνα 1979, σ. 49.**
- 123. Ο.π. σ. 50.**
- 124. «της αρχαίας κατάρας ηλευθέρωσας ημάς», αναστάσιμο στιχηρό των αίνων δ' ήχου του όρθρου της Κυριακής, στην Παρακλητική.**
- 125. Μαξίμου Ομολογητού, *Περί διαφόρων αποριών των αγίων Διονυσίου και Γρηγορίου*, PG 91,1157C.**
- 126. Νικολάου Κόιου, Ο.π., σ. 115.**
- 127. Ο.π., σ. 114.**
- 128. Γρηγορίου Νύσσης, *Περί ψυχής και αναστάσεως*, PG 46,148C-149A.**
- 129. Του ίδιου, *Περί παρθενίας 12*, PG 46,376B.**
- 130. Βλ. Νικολάου Κόιου, Ο.π., σσ. 37-38.**
- 131. Παναγιώτη Νέλλα, Ο.π.,**
- 132. Ο.π. σ. 100.**